

نگاه

فساد؛ معضل داخلی

یامساله بین‌المللی

نوش‌آفرین سمواتی *

● چندروز پیش در کنفرانس «سلامت اداری و مبارزه با فساد» اعدادی مطرح می‌شد که گاه باید در ذهن، تعداد ارقام آن را می‌شمردیم؛ سه‌هزارمیلیارد ۱۳رقمی، ۱۲هزارمیلیارد ۱۴رقمی ۵۰۰هزارمیلیارد ۱۵رقمی.
نگاه به یاد آن جمله مشهور لنین افتادم: مرگ یک انسان، یک ترازدی است؛ مرگ یک‌میلیون انسان، یک آمار است. ماهیت این اعداد از دو جنبه می‌تواند مورد دغدغه باشد: ابتدا در حوزه حقوق و تکالیف متقابل جامعه بین‌الملل و ایران؛ به گزارش بانک جهانی هرساله بین ۲۰ تا ۴۰میلیون دلار پول کثیف از کشورهای درحال‌توسعه به برخی از کشورهای توسعه‌یافته منتقل می‌شود. با این احتساب طی ۱۵سالی که از بنانهادن «کنوانسیون مبارزه علیه فساد» می‌گذرد، بین ۳۰۰ تا ۶۰۰میلیارددلار از این کشورها به چند کشور انگشت‌شمار رفته است. (این کنوانسیون سعی بر تدوین راهکارهای عملیاتی برای همکاری‌های متقابل جهت استرداد اموال مسروقه دارد که ایران در سال‌های ابتدایی‌اش به آن پیوست)، اما بر اساس همین گزارش از این میزان، تنها کمتر از هفت‌میلیارد آن به کشورهای مبدا بازگشته است. پول‌های برگردانده شده به مصر پس از بیداری اسلامی و به پرو نیز جزو همین هفت‌میلیارد به حساب آمده است.
شایان ذکر است که به‌گفته متخصصان، حدود ۵۰درصد این اموال در طول انجام عملیات بازگشت، به طرق مختلف از بین می‌روند. مقایسه‌ای کلی میان این ارقام نشان می‌دهد که جامعه مالی بین‌المللی شاید اراده قلبی چندان محکمی در زمینه استرداد اموال و پول‌های دزدیده‌شده از خود نشان نداده است. چندان که با وجود تلاش‌های پیگیرانه موسولان و رایزن‌ی‌های انجام‌دیده به‌ویژه در چندسال اخیر، ایران تاکنون هیچ سهمی از این رقم‌ها برای برگشتی نداشته است. بنابراین با توجه به مه غلیظ، در راه برگشت اموال به‌سرتقرفته‌ان کشور، شایسته است تا این بیت را سرلوحه کار قرار دهیم که: سر چشمه شاید گرفتن به بیل/چو بر شد نشاید گرفتن به پیل.
در حوزه داخلی، تلاش‌های بی‌مانند و گاه بیش‌ازحدی (!) صورت گرفته است، به‌گونه‌ای که وزیر اقتصاد با کنایه به حجم بالای قوانین متناقض و همپوشانی که گاه کارکردشان، بازکردن راه فرار متخلفان است، یکی از بزرگ‌ترین کارهای وزارتخانه خود را «تنقیه این قوانین» دانست.
تعبایر متنوع و جالب‌توجه جدید مطرح در این‌روزها، نشان می‌دهد که موضوع فساد اداری- مالی بیشتر در سطح متخصصان دانشگاهی و متولیان دولتی درگیر، مطرح می‌شود. سرمایه‌داری رفاقتی، امضا‌های طلایی، مصونیت سیاسی داخلی، همه‌همه حاکی از مشکلات و معضلات عمیقی هستند که به «دولت تدبیر برای امیدها» به ارث رسیده است. اما آیا فساد، پولشویی، اختلاس و مفاهیمی از این دست، به‌واقع یک «معضل داخلی» به‌شمار می‌رود؟ بنابر تعریف، «معضل داخلی»، مشکلی است که «نظم عمومی را برهم می‌زند». به‌راستی وقتی ماجرای اختلاس سه‌هزارمیلیاردی به‌عنوان یک رکورد به ثبت رسید، خواب چندنفر از ما، به‌عنوان یک شهروند ایرانی پریشان شد؟ چندنفر از ما به جوک‌ها و لطایف شبکه‌های اجتماعی که تا مدت‌ها آن را به محافل خصوصی ما می‌آورد، نخندیدیم؟ ویروس اپیدمیک فساد، خزنه و آرام، فعلا در لایه‌های خاصی درحال خوردن ریشه‌های عمیق و بنیادین کشور است و بنابر نشانه‌ها، می‌تواند هران از سوراخ‌های امن خود سر بیرون آورده و آن گاه است که دیگر کار از کار گذشته است. شاید این مهم را رئیس‌جمهور عمیق‌تر از دیگران درک کرده بود وقتی تعبیرش از فراگیرشدن فساد، «روی‌میزآمدن زیرمیزی‌ها بود». او به ظرافت، قلب فساد را نشانه گرفت و به همه فهمانید که هرچند شاخص‌ها بهبود نسبی را نشان می‌دهند ولی تا سرمنزل مقصود، راهی گران در پیش است و باید با تدبیری صحیح برای درمان ابوالای اقتصادی‌مان بیندیشیم.

✽ پژوهشگر اجتماعی و کارشناس ارشد مطالعات استراتژیک

خبر

صادرات بنزین کاهش یافت

● ایلنا: صادرات بنزین ایران در هشت‌ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیش از ۷۲درصد کاهش یافته است. این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته ۴۶/۶ هزارتن بنزین صادر شده بود.

صنعت اتوبوس‌سازی کشور خوابید

● ایسنا: تولید انواع اتوبوس در کشور در آبان امسال با کاهش صددرصدی از ۳۲دستگاه در آبان ۱۳۹۲ به صفر رسیده است. در این مدت تولید انواع اتوبوس در شرکت ایران‌خودرویزل با افت صددرصدی از دودستگاه در آبان ۱۳۹۲ به صفر رسیده است. آبان امسال تولید انواع اتوبوس در شرکت رانیران نیز با کاهش صددرصدی از ۱۲دستگاه در آبان ۱۳۹۲ به صفر کاهش یافته است.

آرزو علیمدد: هرچند، هفته گذشته، بازار همچنان روندی نزولی داشت و تغییر محسوسی در قیمت بسیاری از سهام رخ نداد؛ اما بازار اخبار، داغ بود. در اوایل هفته رئیس‌جمهور لایحه بودجه را به مجلس تقدیم کرد که براساس آن، بودجه عمرانی ۲۵درصد افزایش داشته است. در مقابل، وابستگی بودجه به نفت از ۴۰درصد به ۳۲درصد کاهش یافته است و درآمد ۲۷/۵میلیارددلاری نفت در سال گذشته، در پیش‌بینی سال۹۴ به ۲۴میلیارددلار تنزل یافته است. به موازات در لایحه بودجه، قیمت هربشکه نفت ۷۲دلار با نرخ دلار دوهزارو ۸۵تومانی پیش‌بینی شده است. این در حالی است که قیمت هربشکه نفت در حال حاضر حدود ۶۰دلار است که این رقم در سراسییبی نزول قرار دارد. نرخ ارز هم حوالی سه‌هزارو ۴۰۰تومان است. این در حالی است که اوپک اعلام کرده تقاضای نفت در سال۲۰۱۵ به کمترین میزانش از سال ۲۰۰۲ تاکنون خواهد رسید. مهم‌ترین عامل این رکود، افزایش عرضه و رکود اقتصادی در کشورهای مصرف‌کننده نظیر چین و اروپا عنوان شده است. گزارش ماهانه اوپک پیش‌بینی کرده که تقاضای نفت کشورهای عضو ش به ۲۸/۹میلیون تن برسد که کمترین میزان طی ۱۲سال گذشته به‌شمار می‌آید. بنابراین شاید در آمد نفتی پیش‌بینی‌شده در بودجه ۹۴ اندکی خوشبینانه باشد، مگر آنکه این اختلاف با افزایش نرخ دلار رخ دهد که این موضوع با اهداف ضدتورمی دولت در تضاد است. اما افزایش بودجه عمرانی می‌تواند بستر مناسبی برای خروج از رکود در بسیاری از صنایع به ارمغان آورد. صنایع سیمان و فولاد، از جمله صنایعی هستند که می‌توانند از این رشد بهره‌مند شوند. البته تعیین بهره مالکانه ۳۰درصدی از محل مبلغ فروش محصولات سنگ آهنی‌ها می‌تواند ترمزی برای صنایع وابسته به سنگ‌آهن باشد. چهارشنبه نیز نمایندگان مجلس، تعیین قیمت خوراک و مایع پتروشیمی‌ها را بر عایت برخی نکات، در اختیار دولت قرار دادند. همچنین مقرر کردند در خرید محصولات پتروشیمی، توسط یا به دستور دولت، قیمت بورس مبنای عمل قرار گیرد و یارانه مورد نظر دولت برای مصرف‌کنندگان داخلی در اختیار دستگاه ذی‌ربط باشد.

به نظر می‌رسد رفته‌رفته برخی از پلاکتلیفی‌ها در حال رفع‌شدن است تا با تکیه بر آنها، سرمایه‌گذاران بتوانند تحلیل‌های‌شان را بر پایه اصولی بنا نهند که حداقل تا چندماه قابل اتکا باشد. آنچه ماه‌هاست

خبر کوتاه

وزیر راه: مجلس با دریافت حق دسترسی در بزرگراه‌ها موافقت کند

● تسنیم: وزیر راه‌وشهرسازی از نمایندگان مجلس درخواست کرد به‌تصره جدید لایحه بودجه ۹۴ مبنی بر امکان دریافت حق دسترسی در بزرگراه‌ها رای مثبت دهند. عباس آخوندی گفت: «تصره لایحه بودجه سال۹۴ می‌تواند موجب جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای مشارکت و اجرای طرح‌های بزرگ این وزارتخانه در بخش‌های مختلف همچون راه‌آهن، بنادر، جاده‌ها و حتی فرودگاه‌ها و ورود بخش خصوصی در حوزه ساخت بزرگراه‌ها شود». وی افزود: «در لایحه بودجه سال آینده؛ پیش‌بینی شده که با حمایت بخش خصوصی بزرگراه‌ها تکمیل و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی از محل عوارض مسترد شود».

منافشه ۶۰میلیاردتومانی «ایران خودرو» و «شورای رقابت»

● ایسنا: مذاکرات «ایران‌خودرو» و «شورای رقابت» برای تعیین قیمت «دنا» به مناقشه رسیده است. تفاوت قیمت «شورای رقابت» با نرخ پیشنهادی خودروساز با توجه به برنامه عرضه حدودا ۱۰هزار دستگاه «دنا» در سال جاری، مبلغی حدود ۶۰میلیاردتومان است. چهارشنبه هفته گذشته با پایان یافتن جلسه «شورای رقابت»، اعضای این شورا از تعیین قیمت ۴۱میلیون و ۹۰۰هزارتومان برای خودرو «دنا» خبر دادند. در حالی که شرکت «ایران‌خودرو» پیشنهاد قیمت ۴۸میلیون‌تومانی برای این خودرو را به «شورای رقابت» ارایه کرده بود. همین تفاوت حدودا شش‌میلیون تومانی بین قیمت پیشنهادی با قیمت تعیین‌شده باعث شد که بلافاصله معاون فروش و بازاریابی شرکت «ایران‌خودرو»، از نپذیرفتن قیمت جدید و ارسال نامه اعتراض‌آمیز به «شورای رقابت» خبر دهد.

معاون نظارت بانک مرکزی: نامه ۷ نفر بحث بنگاه‌داری بانک‌ها را به‌اوج رساند

● ایسنا: معاون نظارت بانک مرکزی با گلایه نسبت به انتقادات تند مطرح‌شده علیه بنگاه‌داری بانک‌ها مجموع ارزش دفتری بنگاه‌های آنها را حدود ۲۶هزار و ۲۰۰میلیاردتومان اعلام کرد. حمید تهرانفر از اعتراض غیرمنطقی چندنفر نسبت به بنگاهداری بانک‌ها سخن گفت و افزود: «در اوایل به‌شعوروماه امسال هفت‌نفر نامه‌ای نوشته و اعلام کردند که بنگاه‌داری بانک‌ها به آنها صدمه زده و رقیب آنها هستند، چراکه شرکت‌داری موجب شده تا بانک‌ها بخش زیادی از منابع خود را به آنها اختصاص دهند و عرصه برای فعالیت این تولیدکنندگان تنگ شده است.» وی یادآور شد:

اقتصاد

سکandar جدید در راه است

هفته ناخوش «بورس»



عکس: آرتین رهبر

گروه بانک

بانکی‌ها، هفته گذشته چندان خوش ندرخشیدند و بیشتر روندی نزولی در پیش گرفتند. «بانک تجارت» مدت‌هاست که در تلاش است قیمت سهمش را در حوالی ۱۰۰تا ۱۲۰تومان نگه دارد، البته این تلاش بیشتر حوالی همان ۱۰۰تومان پایدار است. هفته گذشته نیز قیمت سهم «تجارت» از ۱۰۰۲ریال به ۱۰۰۱ریال رسید. این در حالی است که بیش از ۸۰میلیون از سهام این شرکت طی معاملات هفته گذشته، جابه‌جا شد. البته هفته گذشته اخباری مبنی بر تخلف مالی در این بانک منتشر شد اما روابط‌عمومی بانک با اعلام اینکه این تخلف در اوایل سال گذشته توسط ارکان بانک کشف شده و هیچ خسارتی نیز به منافع سهامداران و سپرده‌گذاران وارد نشده است، به شایعات پایان داد. بانک گردشگری هم معاملات سرخی داشت و طی هفته گذشته و در پی تبادل بیش از ۱۰۵میلیون‌برگ سهم، بیش از ۱۰درصد افت قیمت را تجربه کرد. این بانک همچنین در اطلاعیه شفاف‌سازی‌اش اعلام کرد که با فروش ۲۰/۵۷درصد از کل سهام شرکت هلندیک مجتمع فولاد صنعت بناب، با قیمت شش‌هزار و ۲۵میلیاردریال، سودی معادل دوهزار و ۴۴میلیاردریال در جمع درآمدهای متشاع طبقه‌بندی می‌شود. اما این سود شناسایی شده از محل فروش سهام، تأثیری روی پیش‌بینی سود هر سهم سال مالی ۹۳ بر جای نخواهد گذاشت. بانک ملت هفته گذشته سهامدارانش را خشنود کرد و

معاملات سبزی را برایشان به ارمغان آورد. قیمت این سهم از ۲۰۷تومان به ۲۱۲تومان بالغ شد. بانک ایران‌زمین هم مثبت بود. قیمت سهام این بانک طی مبادلات هفته گذشته بیش از ۱۴درصد رشد داشت.

کانه‌های فلزی

اکثر شرکت‌های این گروه هم از بازار تبعیت کردند و هفته‌ای نزولی را پشت‌سر گذاشتند. «ومعادن» با وجود اینکه در گزارش پیش‌بینی سودش تنها یک تومان سودش را تقلیل داد و از ۴۶۸ریال به ۴۵۴ریال رسید، اما روند معاملتش در طول هفته منفی بود. البته قیمت سهامش هم در این هفته همان یک تومان کاهش یافت و از ۲۴۴تومان به ۲۴۳تومان رسید. دوقلوهای سنگ‌آهنی یعنی کچاد و ککل هم منفی بودند. حجم معاملات کچاد و ککل هفته گذشته بسیار اندک بود و به موازات آن کاهش قیمت چندان‌ی هم نداشتند اما معاملاتشان منفی بود. کاما تنها شرکتی در این گروه بود که چهارروز معاملاتی سبز را پشت سر گذاشت. هرچند همان یک روز منفی سهم پرزورتری داشت و قیمت سهم را کاهش داد. کاما که معاملاتش را با هزار و ۴تومان آغاز کرده بود در آخرین روز معاملات در قیمت ۹۹۲تومان بسته شد.

گروه مخابرات

همراه و اخیر در روزهای منفی بازار درجا می‌زنند. هفته‌هاست که این دو سهم با وجود شرایط منفی بازار در تلاشند که قیمت خود را حوالی سه‌هزار و ۲۷۰تومان حفظ کنند. ارزندگی این دو سهم سبب شده تا در شرایط نزول بازار، این دو بتوانند مقاومت خوبی از خود بروز دهند.

فلزات اساسی

فولاد خراسان از ابتدای سال جاری حجم معاملاتش چندان جذاب نبوده است. اما هفته گذشته این روند به جایی رسید که بیشترین حجم معاملاتش به هزار و ۲۰سهم رسید. محدودیت حجم مبنای این سهم محجور سبب شده تا با وجود اینکه متقاضی‌ای برای خریدش وجود ندارد، قیمتش بدون تغییر بماند. فولاد خوزستان هم مدت‌هاست طعم سبز صعود را نجشیده و مرتب منفی است. معاملات هفته گذشته فخور هم به مدد حجم مینا چندان ا فتی را در قیمت سبب نشد و قیمت شش‌هزار و ۳۵۸ریالی این سهم به شش‌هزار و ۲۸۱ریال تنزل یافت. فولاد مبارکه، هفته گذشته بیش از ۲۵میلیون از سهامش را مورد دادوستد قرار داد. هرچند اکثر روزهای معاملاتی این سهم نیز با سرخی سپری شد، اما قیمتش تنها دودرصد افت کرد.

گذر

سند اتصال ریلی چین به ایران امضا شد

● تسنیم: وزارت حمل‌ونقل تاجیکستان اعلام کرد سند اتصال ریلی چین به ایران از طریق قرقیزستان، تاجیکستان و افغانستان چهارشنبه گذشته در دوشنبه امضا شد. پروژه اتصال ریلی چین به این شبکه که نمایندگان وزارتخانه‌های حمل‌ونقل و راه‌آهن پنج کشور با آن موافقت کردند از کاشغر چین آغاز خواهد شد و با عبور از قرقیزستان، تاجیکستان و افغانستان در نهایت به راه‌آهن ایران متصل می‌شود.

عضو «کمسیون عمران» مجلس: ۸۰درصد بودجه عمرانی سال ۹۴ محقق نمی‌شود

● تسنیم: عضو «کمسیون عمران» مجلس گفت: «رقم در نظر گرفته شده برای بخش عمرانی در لایحه بودجه ۹۴ نسبت به بودجه سال گذشته رشد قابل قبولی داشته اما بیش از ۸۰درصد اعتبارات در نظر گرفته شده تحقق پیدا نخواهد کرد.» محمدحسین فرهنگی با یادآوری «رشد ۶۰درصدی بودجه عمرانی کشور در سال۹۴»، گفت: «براساس لایحه بودجه ۹۴ که هفته گذشته تقدیم مجلس شد بودجه بخش عمرانی، ۶۰درصد نسبت به عملکرد پیش‌بینی شده سال۹۳ افزایش داشته است.» نماینده تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس‌شورای اسلامی افزود: «با توجه به رشد بودجه سایر بخش‌ها و عدم تحقق‌هایی که قابل پیش‌بینی است، سال آینده هم در بخش عمرانی مشکلات گسترده‌ای خواهیم داشت.»

۲هزار جایگاه «سی‌ان‌جی» غیراستاندارد در کشور

● تسنیم: مدیرکل دفتر نظارت بر استاندارد خدمات و معیارهای مصرف انرژی «سازمان ملی استاندارد» گفت: «اگر بخواهیم تمام موارد ایمنی و حریم و استانداردسازی را رعایت کنیم حدود دوهزار جایگاه سی‌ان‌جی باید بسته شود.» پریچهر قزلباش گفت: «در این خصوص کارهای تحقیقاتی و مطالعاتی شروع شده تا براساس آن برای ۱۲ کالای مختلف که در تجهیزات جایگاه‌های سی‌ان‌جی موردنیاز است، استاندارد مشخص و ملی تعریف کنیم.»

IEON
Since 1960

Respecting you is our business.



تجربه لحظات گرم و صمیمی

در شعبه نیاوران

نیاوران: خیابان دکتر باهنر (نیاوران)

قبل از دوراهی درازشیب

تلفن : ۰۲۷۷۲۴۴۰-۰۲۷۷۲۴۴۰

www.leon1960.com